

derfor den Fortolkning, som den høitærede Minister gav — forsaavidt jeg har opfattet ham rigtigt — var udtømmende, saa burde der have staaet i Grundlovsparagrafen, at det skulde ved Lov bestemmes, hvorledes det under disse Stitfælsener henhørende Bøndergods skulde gaae over til Selvetendom; thi anderledes opfattede jeg ikke den høitærede Minister, end at det var dette, som han troede var Grændsen for Grundlovens Tanke i den nuværende § 93. Smid- lertid er det mig meddeelt, at dette Punkt alle- rede er videre imødegaaet af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen), og jeg skal derfor ikke opholde mig længere der- ved. — Hvad der iøvrigt har bevæget mig til at tage Ordet i denne Sag, er, at jeg dog ikke kunde finde mig i, at det nu skulde staae som en saadan Troesartikel, at det var en Nødven- dighed at have den Slags store Besiddere i Landet, hvilket syntes at fremgaae af det ærede Medlems for Sorø Amts 4de Valgkreds (Hol- stein) Tale. Det forekom mig, at han tillagde denne Klasse af Borgere en efter de nuværende For- hold allfor stor Betydning. Grundloven kan ikke have sat Præis paa at opretholde denne Art af Besiddere her i Landet, thi saa havde den ikke begyndt § 93 saaledes: „Intet Lehn, Stamhuus eller Fideicommissgods kan for Frem- tiden oprettes.“ Derfor det var en ønskelig Slags Borgere at have her i Landet, saa spør- ger jeg: hvorfor skulde Staten da ikke ønske, at der kunde blive flere af disse bedste Bor- gere? Derfor det var mig, der raadede og havde denne Anskuelse, saa vilde jeg idet- mindste sørge for, at man kunde faae saa Mange som muligt af saadanne Borgere med saa store og hellige Pligter, som det ærede Medlem for Sorø Amt troede, at de havde, thi man maatte jo altid have det Haab, at de maatte ville opfylde, idetmindste en Deel af disse Pligter. Jeg skal dernæst bemærke, at det samme ærede Medlem var i den Tro, at der endnu eksisterede et saadant patriarkalst For- hold mellem Fæsternerne og Lehnbesidderne, som jeg ikke betvivler, finder Sted der, hvor han nærmest er kjendt. Men der er ogsaa Gen- der vil have det uklippede Lam, saaledes som jeg læste op forleden Dag, og disse 6 spise- færdige Kyllinger (Stemmer: 8!) naa, det

var 8 — og som forsøger paa at skaffe Bortfæstninger tilstede paa to Liv — Noget, hvorefter den høitærede Indenrigsminister for- leden Dag udtalte, at det slet ikke burde finde Sted — eller som søger at skaffe sig en større Sum ved Hjalp af Fæsteauctioner, en saadan Sum, hvorefter andre Medlemmer — og navnlig det ærede Medlem selv, som troer, at denne paradisiske Tilstand endnu var til- stede paa disse Godser — erklærede, at de ansaae det for ulovligt. Naar man har saa- danne Exempler for Die — jeg kan dertil sige, at der er et andet Gods, hvor man heller ikke gaaer videre gunstigt tilværks imod Fæ- sternerne, og jeg tvivler ikke om, at der er flere, men disse tv ved jeg nu tilfældigvis nogen Bessked om — maa man dog komme ud af den Illusion, at dette gammeldags og smukke Forhold endnu er tilstede i det Hele taget, og at man derfor roligt fra Statens Side kan lade dette Forhold staae hen, og lade det være afhængigt af de enkelte Lehnbesiddere, om vi overhovedet skulde vedblive at have Lehn her i Landet eller ikke. Jeg ønskede at bidrage lidt til, at det ærede Medlem kom ud af den Vildfarelse, hvori han syntes at staae i saa Henseende. Det kan gjerne være, at der har været en Tid, hvor det var nyt- tigt eller nødvendigt for de absolute Konger at have en saadan Klasse af Borgere her i Landet; men det strider efter min Mening aldeles mod den nuværende Statsordning at have saadanne, og det er desuden saameget mindre til at taale nu, som der er givet dem, der eie større Besiddelser i Landet, en særskilt politisk Forrettighed. Jeg skal, for- uden hvad der er nævnt af Andre, ogsaa til- føie, at det er saa langt fra, at jeg kan an- see den Slags Borgere for nu at være nyt- tige, at jeg tværtimod anseer dem, foruden i den Henseende, jeg nys nævnte, for i Al- mindelighed at være skadelige. Det er nem- lig skadeligt baade for dem, der ere saa ulykkelige at skulle opdrages til at staae i Spidsen for en saadan stor Besiddelse, lige- som ogsaa for den øvrige Deel af Familien, der ved et efter min Mening skammeligt Indgreb i dens naturlige Ret berøves Udgang til at nyde Godt af Familiegodset. Men det er